T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/419
KARAR NO : 2016/613
KARAR TR : 26.12.2016

ÖZET: Davacıların yakını olan İnfaz Koruma Memurunun, servis aracındayken silahlı saldırı sonucu öldürülmesinden dolayı, vazife malullüğü ve diğer özlük /sosyal güvenlik haklarının tanınması, parasal haklarının ödenmesi istemiyle açılan davanın; ölenin 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanuna tabi iştirakçiliğinin söz konusu olmaması karşısında; 5510 sayılı Kanun'un 101 inci maddesinin açık hükmü gözetilerek, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1-E.H.
2-O.H.
3-Ş.H.
Vekili : Av.H.E.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av.B.T.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; Ankara Sincan 2 No'lu F tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı İnfaz Kurumu'nda İnfaz Koruma Memuru iken 22.01.2013 tarihinde vardiya nöbetine gittiği sırada kuruma tahsisli personel servis aracı içerisinde E.E. adlı başka bir infaz koruma memurunun silahlı saldırısına maruz kalarak diğer 2 meslektaşı ile birlikte olay yerinde vefat eden M.H.'nın vazife malulü ve emeklilik işlemleri için müteveffanın çalıştığı kurum olan "Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif İşleri Genel Müdürlüğü'nün" 15.03.2013 tarih ve B.03.0.CTE.0.00.15.00/402/34923 sayılı yazısıyla başvurusu üzerine, müvekkillerine "SGK Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik Daire Başkanlığı'nca" 12 Ağustos 2013 tarih 12792077 / 85.323.225.sayılı yazıyla tebliğ edilen SGK Vazife Malullüğü Tespit Kurulu'nun 02.08.2013 tarih ve 303 sayılı kararıyla, M.H.'nın, "Kurumlarınca tahsis edilen servis aracı ile görevlerine giderlerken aynı servis aracında bulunan infaz Koruma Memuru E.E. tarafından bir bayanla ilişkisi olduğu yönünde söylenti çıkardıkları ve bu konuda hakkında yapıldığını düşündüğü soruşturmada ifade verdikleri gerekçesiyle hedef gözetilerek silahla ateş edilmesi sonucu vefat ettikleri" ve olayın "5510 sayılı yasanın 47/1'de belirtilen 'işyerinde meydana gelen kaza' olarak da nitelendirilemeyeceği" denilerek vazife malulü sayılmayacağına karar verilmiş olduğunu; konuya ilişkin mevzuat hükmü, olayın meydana geldiği yer, olayın oluş şekli ve nedenleri, idarenin hizmet kusuru ve sosyal risk ilkesi dikkate alınarak; SGK Vazife Malullüğü Tespit Kurulu'nun 02.08.2013 tarih ve 303 sayılı kararının iptaline, müvekkillerinin iptali istenen işlem nedeniyle uğradıkları zararların karşılanmasına, özlük ve sosyal haklarının olay tarihi itibariyle kendilerine iadesine, parasal haklarının olay tarihinden yürütülecek yasal faiziyle davalı idareye ödetilmesine karar verilmesi istemiyle 7.10.2013 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 13.İDARE MAHKEMESİ: 24.10.2013 gün ve E:2013/1509, K:2013/1324 sayı ile, "(…) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak haklan, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir." hükmü, "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, "Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar." hükmü, "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" başlıklı 101.maddesinde, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." hükmü; "Kurumca Verilecek İdari Para Cezaları" başlıklı 102.maddesinde ise, İdarî para cezalarının ilgiliye tebliği ile tahakkuk edeceği, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılacağı veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebileceği, itirazın takibi durduracağı ve kurumca itirazı reddedilenlerin, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilecekleri hükmü yer almıştır.

Görüldüğü üzere, Kurumca verilecek idari para cezalarını düzenleyen 5510 sayılı Kanunun 102. maddesi dışında, yine 5510 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan tüm uyuşmazlıkların iş mahkemelerince görülüp çözümlenmesi gerektiği açıktır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Sincan İki No'lu F

Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda İnfaz Koruma Memuru olarak görev yapmakta iken 22.01.2013 tarihinde tahsis edilen servis aracı ile görevlerine giderlerken, aynı servis aracında bulunan İnfaz Koruma Memuru E.E. tarafından gerçekleştirilen silahlı saldırı sonucu hayatını kaybeden M.H.'nın, dul ve yetimlerine aylık bağlanması yanında ayrıca 5510 sayılı Kanun'un 47. maddesinin 1. fıkrası uyarınca hakkında vazife malüllüğü hükümlerinin uygulanması yönündeki talebin, olayın iş yerinde meydana gelen kaza olarak nitelendirilemeyeceği sebebiyle reddi üzerine anılan işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan iş bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu olayda, 5510 sayılı Kanunun 102. maddesi dışında kalan ve herhangi bir idari para cezası niteliği bulunmayan, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası (Kanununun) 47 maddesinin 1. fıkrasının uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan davada, iş mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine…" karar vermiş, bu karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle 17.12.2013 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 16.İŞ MAHKEMESİ: 28.9.2015 gün ve E:2013/1772, K:2015/1213 sayı ile, "(…) Yapılan yargılamada, davacıların murisinin kamu görevlisi olduğu, statü hukukuna tabi bulunduğu, kamu görevine başlama tarihinin 5510 sayılı yasanın yürürlük tarihinden önceye, 5434 sayılı yasanın yürürlükte olduğu döneme rastlandığı, uyuşmazlık mahkemesi kararında da belirtildiği gibi 5434 sayılı yasaya tabii kamu görevlileri ile ilgili işlemlerin idari işlem ve eylem niteliğini korumaya devam edeceği, uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girdiği, görevsizlik kararının her aşamada re'sen gözetilmesi gerektiği anlaşılmış, davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM:Gerekçesi açıklandığı üzere,

Davanın İdari Yargının görev alanına girdiğinden, Adli Yargı yolu caiz olmadığından, dava şartı yokluğu nedeniyle HMK 115 md. gereğince usulden REDDİNE…" karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 21.Hukuk Dairesince; 11.2.2016 gün ve E:2016/578, K:2016/1796 sayı ile onanan karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 26.12.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, İnfaz Koruma Memuru olup, görevine giderken, aynı servis aracında bulunan başka bir infaz koruma memuru tarafından gerçekleştirilen silahlı saldırı sonucu hayatını kaybeden M.H.'nın ölüm olayında, görevin neden ve etkisinin bulunmadığı, 5510 sayılı Kanun'un 47. maddesinin 1. fıkrası uyarınca hakkında vazife malullüğü hükümlerinin uygulanmasının mümkün olmadığı yolundaki Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Vazife Malullüğü Tespit Kurulunun 2.8.2013 tarih ve 303 sayılı kararının iptali ile, ölenin yakınları olan davacıların işlem nedeniyle uğradıkları zararların karşılanması, özlük ve sosyal haklarının iadesi, parasal haklarının karşılanması istemiyle açılmıştır.

Dava dosyalarının incelenmesinden; Davacıların yakını olan M.H.'nın; Çorum Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Çorum Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünün 8.10.2013 tarih ve 16.480.940 sayılı yazısına göre çalışma hayatına 506 sayılı Yasa kapsamında 27.10.2007 tarihinde başladığı, üç ayrı işverene bağlı olarak 19.4.2010 tarihine kadar çalışmasına devam ettiği; 21.4.2010 tarihinde Çorum L Tipi Kapalı ve Açık İnfaz Kurumunda resmi görevine başladığının belirtildiği; yine davalı İdare, Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Kamu Görevlileri Emeklilik hizmetleri Daire Başkanlığının 21.8.2013 gün ve …85.323.225 sayılı yazısında M.H.'nın, 5510 sayılı Kanunun 4/1-c kapsamında 18.7.2011-15.2.2013 tarihleri arasında hizmetinin bulunduğunun ifade edildiği görülmüş; Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünün 20.5.2014 tarihli, SGK Hizmet Dökümüne göre de; adı geçenin, 506 sayılı Yasa, 4/a kapsamında sigortalı statüde 27.10.2007 tarihinde işe girdiği; 2011/08 döneminde ise, 5510 sayılı yasanın 4/c kapsamında tescil kaydının bulunduğu anlaşılmıştır.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4

ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir… Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Öte yandan; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin değişik 1 numaralı bendinde;

"a) (Değişik : 8.6.2000-4577/5 md.) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18.12.1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" idari dava türleri olarak sayılmış olup; kural olarak, idari yargıda ancak Devlete ve kamu tüzel kişilerine karşı açılan davalara bakılabilir " denilmek sureti ile idari yargıda görülecek dava ve işler sayılmıştır.

Uyuşmazlık, 5510 sayılı Yasa yürürlüğe girmeden önce, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre çalışan davacıların oğulları ve eşi olan ve silahlı saldırı sonucu hayatını kaybeden M.H.'dan dolayı vazife malullüğü ve diğer özlük /sosyal güvenlik haklarının tanınması, parasal haklarının ödenmesi istemine ilişkindir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararları birlikte değerlendirildiğinde, M.H.'nın 506 sayılı Kanun'a göre 2007 yılında işe başladığı, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra ise 5510 sayılı yasanın 4/1-c maddesi kapsamında İnfaz Koruma Memuru olarak İdari görevine başladığı, adı geçenin 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanuna tabi iştirakçiliğinin söz konusu olmaması karşısında; 5510 sayılı Kanun'un 101 inci maddesinin açık hükmü gözetilerek, uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Ankara 16.İş Mahkemesinin 28.9.2015 gün ve E:2013/1772, K:2015/1213 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 16.İş Mahkemesinin 28.9.2015 gün ve E:2013/1772, K:2015/1213 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.12.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN